

II

(Forberedende retsakter)

RÅDET

Initiativ fra Den Franske Republik med henblik på Rådets forordning om gensidig fuldbyrdelse af afgørelser om samværsret

(2000/C 234/08)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 61, litra c), og artikel 67, stk. 1,

under henvisning til Den Franske Republiks initiativ,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Medlemsstaterne har sat sig som mål at bevare og udbygge Unionen som et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor der er fri bevægelighed for personer. Med henblik på gradvis at indføre et sådant område skal Fællesskabet bl.a. vedtage de foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål, som er nødvendige for det indre markeds funktion.
- (2) Det Europæiske Råd mindede på sit møde den 15. og 16. oktober 1999 i Tammerfors om behovet for at indføre et ægte europæisk retligt område, hvor bl.a. afgørelser om fraskilte eller separerede forældres ret til samvær med deres børn kan fuldbyrdes umiddelbart i medlemsstaterne.
- (3) Når det ægteskabelige bånd slækkes eller opløses, bør et barn have garanti for, at dets grundlæggende ret til at bevare regelmæssige forbindelser med begge dets forældre er sikret, uanset hvor i Fællesskabet forældrene har bopæl.
- (4) For at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, er det nødvendigt at forbedre og forenkle den frie bevægelighed for afgørelser på dette område og sikre, at fraskilte eller separerede forældre, efter at der er truffet afgørelse om skilsmisse eller separation i Fællesskabet, reelt kan udøve deres ret til samvær med deres børn på tværs af grænserne.

(5) Større bevægelighed i Fællesskabet for børn af fraskilte eller separerede forældre kan kun sikres gennem friere bevægelighed for afgørelser, der vedrører sådanne børn, og en sådan friere bevægelighed bør tilvejebringes gennem gensidig anerkendelse af eksigibiliteten af sådanne afgørelser og gennem udbygning af samarbejdsordningerne.

(6) Dette spørgsmål falder ind under traktatens artikel 65.

(7) Denne forordning er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet som fastsat i traktatens artikel 5, da dens mål ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor bedre kan gennemføres på fællesskabsplan; den går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(8) De afgørelser, der er omfattet af denne forordning, er afgørelser, der er truffet i forbindelse med de sager, der er omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EF) nr. .../2000 af ... om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn ⁽³⁾ (Bruxelles II-forordningen).

(9) De omfattede afgørelser bør endvidere omhandle ret til samvær med børn under 16 år på tværs af grænserne.

(10) Forordning (EF) nr. .../2000 (Bruxelles II-forordningen) finder anvendelse på sådanne afgørelser, men med nærværende forordning fraviges nævnte forordning ved indførelse af princippet om gensidig anerkendelse af eksigibiliteten af sådanne afgørelser.

(11) Som modvægt til, at sådanne afgørelser kan fuldbyrdes umiddelbart i alle medlemsstater, fastsættes der garantier, som beskytter såvel de to forældres som barnets interesser.

⁽¹⁾ EFT C ...

⁽²⁾ EFT C ...

⁽³⁾ EFT L ..

- (12) Gennem en harmoniseret procedure bør det i exceptionelle situationer være muligt at stille fuldbyrdelsen i bero, hvis der er risiko for, at denne alvorligt vil kunne skade barnets interesser, eller hvis der allerede findes en anden eksigibel afgørelse, som er uforenelig med den oprindelige afgørelse. Desuden skal en afgørelse med endelig retskraft, som fastslår, at der foreligger en grund til ikke at anerkende eller fuldbyrde en afgørelse om samværsret i medfør af forordning (EF) nr. .../2000 (Bruxelles II-forordningen), være til hinder for udøvelse af samværsretten.
- (13) Der bør også tages hensyn til forældremyndighedsindehaverens interesser, idet denne skal have sikkerhed for, at barnet gives tilbage, når tiden for dets ophold i udlandet udløber. Dette indebærer for det første, at myndighederne i den medlemsstat, hvor samværsretten udøves, ud over det akutte behov for at beskytte barnet ikke i forbindelse med barnets ophold i den pågældende medlemsstat kan erklære sig kompetente til at ændre den udenlandske afgørelse, der fuldbyrdes, og for det andet, at disse myndigheder har en bundet kompetence til at beordre barnet givet tilbage.
- (14) For at nå målene med denne forordning er det endvidere nødvendigt at etablere et tæt samarbejde mellem de centralmyndigheder, der forestår den administrative og judicielle bistand.
- (15) For at sikre, at afgørelser omfattet af denne forordning efterleves, udveksler centralmyndighederne indbyrdes oplysninger og anvender alle de midler, de har til rådighed i henhold til national lov, til at tilskynde til, at samværsretten udøves uden tvang, eller sikre, at samværsretten om nødvendigt håndhæves ved tvangsforanstaltninger.
- (16) Centralmyndighederne skal stå til rådighed for de berørte forældre, både for den, der har krav på samvær, og den, der skal indvillige i udøvelsen af samværsretten.
- (17) Kommissionen aflægger rapport om anvendelsen af denne forordning med henblik på om nødvendigt at foreslå ændringer. Kommissionen kan i forbindelse med denne opgave basere sig på de oplysninger, som centralmyndighederne tilsender den.
- (18) Denne forordnings bilag om centralmyndigheder, retter, kompetente myndigheder og appelmuligheder skal kunne ændres af Kommissionen på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne.
- (19) Centralmyndighederne skal holde møde med jævne mellemrum for at udveksle erfaringer.
- (20) Det Forenede Kongerige og Irland deltager i henhold til artikel 3 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, ikke i vedtagelsen af denne forordning, og forordningen er derfor ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Det Forenede Kongerige og Irland.

- (21) Danmark deltager i henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, ikke i vedtagelsen af denne forordning, og forordningen er derfor ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

KAPITEL I

Anvendelsesområde

Artikel 1

1. Denne forordning finder anvendelse på alle afgørelser, der træffes i en medlemsstat i forbindelse med sager omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. .../2000 (Bruxelles II-forordningen), og hvorved en af forældrene tilkendes ret til samvær med et af de fælles børn, når:

a) denne samværsret udøves på en anden medlemsstats område end den, hvis myndigheder har truffet afgørelsen, og

b) barnet er under 16 år på det tidspunkt, hvor afgørelsen ønskes fuldbyrdet.

2. Samværsret efter stk. 1 omfatter retten til at bringe barnet til et andet sted end dets sædvanlige opholdssted for et begrænset tidsrum.

3. I denne forordning forstås ved »medlemsstat« alle medlemsstater, med undtagelse af ...

KAPITEL II

Gensidig anerkendelse af eksigibiliteten for afgørelser om samværsret

Artikel 2

Uanset artikel 21 i forordning (EF) nr. .../2000 (Bruxelles II-forordningen) kan en afgørelse omhandlet i artikel 1 i nærværende forordning, som træffes i en medlemsstat, og som er eksigibel dér, fuldbyrdes i alle andre medlemsstater, også midlertidigt, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig fremgangsmåde.

Artikel 3

Anerkendelsen af eksigibiliteten af en afgørelse, der er truffet i en anden medlemsstat, indebærer, at de samme fuldbyrdesmidler som dem, der gælder for en afgørelse af samme art, der er eksigibel i anerkendelsesstaten efter at være blevet truffet af denne medlemsstats egne myndigheder, kan bringes i anvendelse under identiske omstændigheder.

KAPITEL III**Nægtet udøvelse af samværsret***Artikel 4*

Fuldbyrkelse af en afgørelse omhandlet i artikel 1 kan kun stilles i bero i en anden medlemsstat, hvis indehaveren af forældremyndigheden efter den procedure, der er fastsat i artikel 6, fastslår:

- a) at der er risiko for, at udøvelsen af samværsretten som følge af ændrede forhold alvorligt og direkte vil være til skade for barnets sjælelige og legemlige sundhed, eller
- b) at der allerede findes en eksigibel afgørelse i denne medlemsstat, som er uforenelig med afgørelsen om samværsret.

Artikel 5

1. Fuldbyrkelse kan navnlig ikke stilles i bero ved et søgsmål, der tager sigte på at få fastslået, at der foreligger en grund til helt eller delvis ikke at anerkende eller fuldbyrde en afgørelse, der er truffet i forbindelse med civile sager som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i forordning (EF) nr. .../2000 (Bruxelles II-forordningen).

2. Kun en afgørelse med endelig retskraft, som fastslår, at der foreligger en grund til ikke at anerkende eller fuldbyrde en afgørelse som omhandlet i stk. 1, er til hinder for udøvelsen af samværsretten, jf. dog artikel 4.

Artikel 6

En klage efter artikel 4, der har til formål at forhindre udøvelsen af samværsretten, indbringes for de i bilag II anførte retter eller myndigheder i den medlemsstat, hvor barnet har sædvanligt opholdssted.

Artikel 7

1. De nærmere betingelser for indlevering og forkyndelse af processkriftet fastlægges efter loven i den medlemsstat, hvor den af forældrene, der er tilkendt samværsret, har sit sædvanlige opholdssted.

2. Søgsmålet påkendes som en hastesag efter en kontradiktorisk procedure og med eventuel høring af barnet, hvis en høring er hensigtsmæssig på baggrund af forholdene og barnets dømmekraft.

3. Der træffes afgørelse inden for en frist på højst otte dage regnet fra den dato, hvor den af forældrene, der er tilkendt samværsret, har fremsat sine bemærkninger. Den trufne afgørelse er eksigibel, uanset om den appelleres efter artikel 8.

Artikel 8

Den afgørelse, der træffes vedrørende indsigelsen mod samværsretten, kan kun appelleres som angivet i bilag III.

KAPITEL IV**Ændring af afgørelsen om samværsret***Artikel 9*

Uanset det tvingende behov for at sørge for en øjeblikkelig, midlertidig fysisk beskyttelse af barnet, som ikke kan varetages af myndighederne i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, giver det ophold, som barnet har i en anden medlemsstat i forbindelse med fuldbyrkelsen af en afgørelse som omhandlet i artikel 1, ikke en myndighed i denne medlemsstat ret til at erklære sig kompetent til at ændre den afgørelse, der fuldbyrdes.

KAPITEL V**Øjeblikkelig tilbagegivelse af barnet***Artikel 10*

Gives barnet ikke tilbage til indehaveren af forældremyndigheden, når tiden for udøvelsen af samværsret ifølge den i artikel 1 nævnte afgørelse udløber, kan denne kræve øjeblikkelig tilbagegivelse over for den i artikel 12 omhandlede centralmyndighed i den medlemsstat, hvor vedkommende har sit sædvanlige opholdssted, eller i den medlemsstat, hvor barnet opholder sig.

Artikel 11

De kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor barnet opholder sig, beordrer øjeblikkelig tilbagegivelse af barnet, uden at den af forældrene, der er tilkendt samværsret, har mulighed for at modsætte sig denne foranstaltning ved at anlægge et søgsmål efter artikel 5 eller påberåbe sig, at der findes en afgørelse om forældremyndighed til fordel for vedkommende, som er truffet i den pågældende medlemsstat, eller som vil kunne anerkendes dér, eller påberåbe sig artikel 13 i Haag-konventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser.

KAPITEL VI**Samarbejde***Artikel 12*

1. Medlemsstaterne samarbejder via de nationale centralmyndigheder, der er anført i bilag I, med henblik på at sikre den reelle udøvelse af samværsretten og barnets øjeblikkelige tilbagegivelse til indehaveren af forældremyndigheden, når tiden for udøvelse af samværsretten udløber.

2. I dette øjemed samarbejder de pågældende myndigheder direkte med hinanden for at fremme et samarbejde mellem de kompetente myndigheder i deres respektive medlemsstater.

3. Centralmyndighederne skal navnlig enten direkte eller gennem mellemlid træffe passende foranstaltninger med henblik på at:

- a) udveksle oplysninger om forhold vedrørende barnet
- b) lette udøvelsen af samværsretten uden tvang
- c) fremme enhver aftale mellem forældrene om udøvelse af samværsretten gennem forlig, mægling eller lignende
- d) efter de regler, der gælder i de enkelte medlemsstater, at indlede eller fremme indledningen af hensigtsmæssige procedurer og bringe de tvangsmidler i anvendelse, der er hjemlet i national ret i tilfælde, hvor en samværsret nægtes imødekommet, eller et barn ikke gives tilbage til indehaveren af forældremyndigheden ved udløbet af tiden for udøvelse af samværsretten
- e) udveksle oplysninger om bestemmelser i national ret vedrørende gennemførelse af denne forordning
- f) holde hinanden underrettet om eventuelle vanskeligheder, der måtte være blevet konstateret i forbindelse med anvendelsen af denne forordning.

Artikel 13

1. Den af forældrene, der er tilkendt samværsret ved en afgørelse som omhandlet i artikel 1, og som støder på vanskeligheder i forbindelse med udøvelsen af sin ret, kan henvende sig til centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor vedkommende har sit sædvanlige opholdssted, eller i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted.

2. Vedkommende skal til støtte for sin anmodning om bistand fremlægge:

- a) en genpart af afgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af ægthed
- b) et behørigt udfyldt eksemplar af formularen i bilag V til forordning (EF) nr. .../2000 (Bruxelles II-forordningen), hvorved det attesteres, at afgørelsen er eksigibel i henhold til oprindelsesmedlemsstatens lovgivning og er blevet forkyndt for den af forældrene, mod hvem fuldbyrdelse begæres.

KAPITEL VII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 14

Forordning (EF) nr. .../2000 (Bruxelles II-forordningen) finder anvendelse på afgørelser som omhandlet i artikel 1, medmindre andet er fastsat i nærværende forordning.

Artikel 15

1. Senest den ... (*) forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af denne forordning.

2. Rapporten efter stk. 1 ledsages om nødvendigt af forslag om tilpasning af denne forordning.

3. I forbindelse med udarbejdelsen af rapporten efter stk. 1 kan Kommissionen opfordre centralmyndighederne, jf. artikel 12, til at fremsende oplysninger om anvendelsen af denne forordning. Centralmyndighederne kan også på eget initiativ fremsende oplysninger til Kommissionen.

Artikel 16

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de interne bestemmelser, der indebærer ændring af enten udpegelsen af de centralmyndigheder, der er anført i bilag I, eller de retter eller kompetente myndigheder og appelmuligheder, der er anført i henholdsvis bilag II og III.

Kommissionen ændrer de berørte bilag i overensstemmelse hermed.

Artikel 17

1. Centralmyndighederne, jf. artikel 12, mødes for at udveksle erfaringer og søge at løse de praktiske og juridiske problemer, som de støder på i forbindelse med det samarbejde, der indføres ved denne forordning.

2. Hver medlemsstat udpeger en repræsentant til at deltage i de møder, der er omhandlet i stk. 1.

3. Centralmyndighederne holder deres første møde i løbet af de første tre måneder efter denne forordnings ikrafttræden. De mødes derefter med jævne mellemrum på ad hoc-basis, idet der som regel alt efter behov holdes et møde om året på initiativ af formanden for Rådet, som tillige tager hensyn til medlemsstaternes ønsker.

4. Møderne finder sted i Bruxelles i Generalsekretariatet for Rådet efter reglerne i Rådets forretningsorden.

5. I forbindelse med hvert møde udfærdiges der en rapport, som forelægges medlemsstaterne og Kommissionen.

Artikel 18

Denne forordning træder i kraft den ...

(*) Fem år efter forordningens ikrafttræden.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i . . .

På Rådets vegne

. . .

Formand

BILAG I

Liste over centralmyndigheder (artikel 12)

— I Belgien:

(. . .)

BILAG II

Liste over retter og myndigheder, der er kompetente til at træffe afgørelse om at stille fuldbyrdelsen i bero (artikel 4 og 6)

— I Belgien:

(. . .)

BILAG III

Appelmuligheder i henhold til artikel 8

— I Belgien:

(. . .)
